

Nr 36.

Ankom till riksdagens kansli den 29 april 1930 kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 5 och 6 §§ i lagen den 11 oktober 1907 (nr 85) angående civila tjänst innehavares rätt till pension.

I en till riksdagen avlåten, den 21 februari 1930 dagtecknad proposition nr 143, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga ett vid propositionen fogat förslag till lag om ändrad lydelse av 5 och 6 §§ i lagen den 11 oktober 1907 (nr 85) angående civila tjänst innehavares rätt till pension.

Berörda lagförslag är av följande lydelse:

Förslag

till

lag om ändrad lydelse av 5 och 6 §§ i lagen den 11 oktober 1907 (nr 85) angående civila tjänst innehavares rätt till pension.¹

Härigenom förordnas, att 5 och 6 §§ i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänst innehavares rätt till pension skola i nedan angivna delar hava följande ändrade lydelse:

5 §.

Rätt att komma i åtnjutande av hel pension inträder:

för manlig — — — trettiofem tjänstår;

för kvinnlig — — — trettio tjänstår;

dock att sådan rätt inträder:

a) för kvinnlig — — — tjugufem tjänstår;

b) för yrkesinspektris och yrkesinspektrisassistent samt för inspektris över sjuksköterskeväsendet: vid sextio levnads- och tjugu tjänstår;

c) för tjänsteman — — — trettio tjänstår;

d) för provinsialläkare — — — tjugu tjänstår;

e) för fyringenjör — — — trettio tjänstår;

¹ Senaste lydelse: Se beträffande 5 § b) 1927: 249, beträffande 5 § g) 1928: 149, beträffande 5 § i) 1922: 387 samt beträffande 6 § d) 1927: 249.

- f) för förste — — — tjugutre tjänstår;
- g) för yrkesinspektör, skogs- och flottledsinspektör samt yrkesinspektörs-assistent ävensom underinspektör inom yrkesinspektionen, för bergmästare, gruvingenjör, sprängämnesinspektören och inspektör över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring, för chefen för statens provningsanstalt samt avdelningschef och förste avdelningsingenjör vid anstalten, för lärare vid universiteten, karolinska mediko-kirurgiska institutet, tekniska högskolan, gymnastiska centralinstitutet, farmaceutiska institutet, tandläkarinstitutet, undervisningsanstalterna för barnmorskor, veterinärintitutet, Chalmers tekniska institut, fria konsternas akademi, musikaliska akademiens konservatorium, skogshögskolan samt lantbruksinstitutet vid Ultuna och lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp, för folkskolinspektör, för nomadskolinspektören, för föreståndare och över-assistenter vid centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet, för avdelningsföreståndare vid statens skogsförsöksanstalt, föreståndare för statens centrala frökontrollanstalt ävensom för statskonsulenter i olika grenar av lantushållningen samt länsveterinärer: vid sextiofem levnads- och tjugufem tjänstår;
- h) för rektorer — — — trettio tjänstår;
- i) för läkare vid statens anstalter för sinnessjuka, rektorer och ämneslärare vid allmänna läroverken, högre lärarinneseminarier och folkskoleseminarierna samt annan övningslärare vid sådan läroanstalt än de under e) särskilt angivna, rektorer vid institutet och förskolan för blindade i Tomtebodas förskolan för blindade i Växjö samt hantverksskolan i Kristinehamn för blindade ävensom för lärare vid skeppsgosseskola: vid sextiofem levnads- och trettiofem tjänstår;
- k) för den — — — trettiofem tjänstår;
- l) för chefen — — — nämnda styrelse;
- m) för lantbruksinspektör — — — tjugufem tjänstår.

6 §.

Skyldighet att från tjänsten avgå inträder:

- a) för innehavare — — — tjänstgöring oförmögen;
- b) för annan — — — sjuttio år;
- c) för tjänstinnehavare — — — tjänstgöring oförmögen;
- d) för tjänstinnehavare — — — till tjänstgöring.

Befinnes tjänstinnehavare vara av sjukdom eller minskad arbetsförmåga urståndsatt att på tillfredsställande sätt fullgöra sina tjänståligganden, och har sådan tjänstinnehavare tillika antingen, där enligt 5 § rätt till hel pension inträder vid sextiosju levnadsår, uppnått en levnadsålder av minst sextiofem år, eller, där enligt samma paragraf rätt till hel pension inträder vid sextiotvå år eller fråga är om läkare vid statens anstalter för sinnessjuka eller förste provinsialläkare, som tillika är provinsialläkare, uppnått en levnadsålder av minst sextio år, eller, där fråga

är om uppsyningsman, maskinist, förste förman eller förman vid statens uppfostringsanstalt å Bona, husfader, maskinist, förste förman eller förman vid statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister, skogsförvaltare vid universitetet i Uppsala, assistent hos honom eller skogsvaktare vid nämnda universitet, tjänstinnehavare inom den förvaltande eller bevakande personalen vid skogsstaten, föreståndare eller skogsrättare vid statens skogsskolor, eller de tjänstemän vid tullverket, lots- och fyrstaten, rikets allmänna kartverk och sjökarteverket, för vilka bestämmelserna i 5 § k) gälla, uppnått en levnadsålder av minst sextiotre år, eller ock, där fråga är om yrkesinspektris, yrkesinspektrisassistent, inspektris över sjuksköterskeväsendet, lotsförman eller lots, uppnått en levnadsålder av minst femtioåtta år, äge Konungen, uppå därom av vederbörande myndighet gjord framställning, förklara sådan tjänstinnehavare skyldig att från tjänsten avgå.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1930.

Efter erinran, att Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln av statsverkspropositionen till innevarande års riksdag framlagt förslag om uppförande på ordinarie stat i lönegraden B 27 av den hittills å extra stat inom yrkesinspektionen uppförde skogs- och flottningsinspektören, har *departementschefen* i förevarande ärende anfört följande:

»Såsom förut nämnts, kommer vid bifall till Kungl. Maj:ts förslag om uppförande å ordinarie stat av skogs- och flottledsinspektörsbefattningen innehavaren av denna befattning att bliva underkastad bestämmelserna i lagen angående civila tjänstinnehavares rätt till pension jämte 1921 års kungörelse med bestämmelser för vissa tjänstemän vid statsdepartement och andra till den civila statsförvaltningen hörande verk ifråga om rätt till pension. Beträffande rätten att komma i åtnjutande av hel pension torde emellertid, såsom statskontoret föreslagit, böra gälla de särskilda bestämmelser i avseende å levnadsålder och tjänstår, som enligt pensionslagen stadgats för yrkesinspektörer, manliga assistenter vid yrkesinspektionen och underinspektörer. Ändring i 5 § g) av civila pensionslagen bör alltså vidtagas av innebörd, att detta lagrum erhåller tillämpning å skogs- och flottledsinspektören. Denna ändring synes böra genomföras samtidigt med lönefrågans behandling, d. v. s. vid innevarande år riksdag.

I detta sammanhang må erinras, att kvinnlig assistent och manlig assistent vid yrkesinspektionen efter den år 1925 vidtagna löneregleringen i avseende å sagda inspektion benämnas yrkesinspektrisassistent respektive yrkesinspektörsassistent. I enlighet härmed torde i 5 § b) och g) samt 6 § d) av pensionslagen de förstberörda benämningarna böra utbytas mot de senare.

Slutligen torde i anslutning till det i innevarande års statsverksproposition — femte huvudtiteln, sid. 277 — förordade förslaget om ändrade rubriker å det ordinarie anslaget till samt staten för hospital och asyler m. m. — vilket förslag sammanhänger med den nya sinnessjukstadgans beteckning på de statliga sinnessjukanstalterna — den i 5 § i) och 6 § d) använda benämningen 'läkare vid hospital eller asyl för sinnessjuka' böra ersättas med benämningen 'läkare vid statens anstalter för sinnessjuka'. Att märka är, att i 5 § a) och c) av pensionslagen för statens hospital och asyler redan användes uttrycket 'statens anstalter för sinnessjuka'.»

Beträffande utredningen i övrigt får utskottet hänvisa till propositionen.

Utskottet.

Sedan riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts förslag i fråga om uppförande på ordinarie stat av befattningen såsom skogs- och flottledsinspektör, torde i den civila pensionslagen böra införas de särskilda bestämmelser med avseende å pensionsålder samt för hel pension erforderligt antal tjänstår, som för nämnda befattning prövas erforderliga. Mot vad Kungl. Maj:t i sådant hänseende föreslagit finner utskottet ej skäl till invändning.

De övriga ändringar i pensionslagen, som av Kungl. Maj:t i förevarande proposition ifrågasatts, äro av formell natur och föranleda icke erinran från utskottets sida.

Åberopande det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

Stockholm den 29 april 1930.

På bankoutskottets vägnar:

C. E. SVENSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *C. E. Svensson, Pettersson* i Olovstorp, *Lindgren, Ström* i Lidköping, *Johansson* i Friggeråker, *Andersson* i Hedsta och *Bjurström*;

från andra kammaren: herrar *Winkler, Bäcklund, Svensson* i Betingetorp, *Wikström, Ryberg, Carlsson* i Solberga, *Höglund* i Göteborg och *Paulsen*.